

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

P. t. gg. naročnikom.

Upravni odbor „narodne tiskarne“, kot lastnice našega lista, je sklenil v zadnji seji v nedeljo, da sme administracija „Slovenskega Naroda“ ta list samo onim naročnikom pošiljati, ki se z naročnino naroče, t. j. denar pošljejo. To se je zgodilo zaradi tega, ker je le tako mogoče red vzdrževati. Tako ravnajo tudi časopisi drugih narodov. Prosimo torej nujno one gg. naročnike, ki so nam naročnino še na dolgu, da jo nam nemudoma pošljejo, ker v osmih dneh imamo ukaz vsacemu pošiljanje našega lista ustaviti, ki nij naročnine plačal.

Administracija „Slov. Naroda“.

Nov predsednik republike na Francoskem!

Francozje so vendar le res srečen narod in velik narod! Telegraf nam poroča, da se je včeraj 30. januarja na Francoskem zgodil eden največjih in najvažnejših političnih činov. A jako mirno in redno se je vršilo veliko dejanje, namreč — volitev novega predsednika republike, ker se je Mac Mahon odpovedal. Ta resnoba, nienost in naglost rešenja velike krize bode silno imponirala celemu svetu.

Uže včeraj smo poročali, da se Mac Mahon brani podpisati dekrete, s katerimi bi bili odstavljene nekateri višji poveljniki v francoski vojski, ki niso prijazni republikani. Maršal je pač podpisal odstavljenje ali prestavljenje nekaterih civilnih uradnikov, ali kar se tiče vojske, tu je ostal trmoglav, rekoč, da tacih dekretov zato neče podpisati, ker s tacim premeščanjem in odstavljanjem bi se vojaška disciplina rušila. Republikanci pa, in njim

na čelu ministerstvo Dufaure tudi nijso mogli pustiti, da bi zagrizeni bonapartovski generali vojaška poveljstva v roci imeli, in morda kedaj republiko napali zavrtno. To tem manj, ker stoje republikanci s svojo terjatvijo glede prestavljanja ali odstavljanja zapovedajočih generalov popolnem na zakonitem stališču, kajti uže zadnja narodna skupščina je sklenila postaviti, da smejo komandanti posameznih vojnih korov najdalje 6 let v enem mestu ostati, ali najmenj tri leta. Tri leta so pa uže vsi generali na svojih mestih. Torej je čudno, da se je Mac Mahon ustavljal zakon v šiti s praznim izgovorom o disciplini, ki je bil menda le za plašč pravemu uzroku Mac Mahonovemu: njegovej antipatiji do republike sploh, in do tega, da bi svoje neke vojaške kamrade žrtvoval republikancem. Tako se je naredila kriza: kdo bode odjenjal, ali Mac Mahon ali ministerstvo Dufaure.

Telegram poroča, da se je umaknil Mac Mahon, česar tako hitro nij nihče pričakoval. Pisal je namreč predsedniku poslanske zbornice: „Ker nijsem v soglasji z ministerstvom, in ne morem novega ministerstva postaviti, in ker ne morem kaj takega storiti, kar bi koristilo deželi in dobri organizaciji v vojski škodovalo, vračam zbornicama zaupane mi oblasti nazaj.“ V shodu, ki ga je imela stranka levice, je Gambetta predlagal, naj se voli kot naslednik Mac Mahonu Grévy za predsednika republike. Njegov nasvet je bil jednoglasno sprejet. — V zbornici je prebral predsednik Grévy zgornje pismo Mac Mahonovo, in povedal, da se snide kongres (obe zbornice) za volitev predsednika ob 4 1/2 uri. Pri volitvi v kongresu je bilo oddanih 670 glasov, Grévy je bil voljen s 563

glasi, in z gromovitimi odobralnimi klici proglašen za predsednika francoske republike na sedem let.

Reči se mora, da je Mac Mahon še pošteno ravnal, da je odstopil, če prav prisiljeno pošteno. Morda se je tudi to mislilo: Drugo leto itak obteče moja doba, volili me ne bodo več, torej je bolje, da zdaj odstopim sam, in porabim priliko, ki se mi baš ponuja za izgovor.

Naj bode kakor hoče, dobro je, da je šel. Iskren prijatelj svobode nij bil nikoli. Republikanci imajo zdaj svojega moža na čelu vlade, republika je utrjena, kriza je srečno prestana. Vse je tako hitro šlo, da je veselje.

Francoski reakcionarji, kraljevci in bonapartovci, so zadnje svoje upanje stavili še na drugo leto 1880, ko bi bilo po naravnem ustavnem potu obtekle Mac Mahonova predsedniška doba. Od tega hipa so pričakovali še kake izpremembe po osodi, kakega koli protubrata. Zdaj jim je to zadnje upanje splavalo po vodi: republika je utrjena, premagala je zadnji okretaj.

Da so se te stvari tako ugodno vršile, jezilo bode najbolj Nemce. Uže je Bismarckovka „Norddeutsche Allg. Ztg.“ dan prej 29. januarja škodevesela tako le pisala: „Kar smo v ožigled volilnim izidom 5. jan. v svarečem predvdenji omenili, godi se denes na Francoskem. Liberalizem, ki je do brez-pogojne vlade prišel, podvrgel se je precej radikalizmu, ki njega in deželo le prehitro k pogubi vodi. Prusija je bila pred 18 leti od močnega moža obvarovana pred enako osodo.“ — Pač gnjusi se to hinavstvo vsacemu, kdor Nemce pozna in se njih divjaštva od leta 1870 spomni, pa še

Listek.

Pot v gornje strani.

Pisma Stanka Vraza Dragojili Stauduarki, roj. Krizmaničevaj.

(Poslovenil Andrej Fekonja.)

(Dalje.)

III.

Draga posestrima!

Glej me v Ribnici. No, ti menda ne znaš za Ribnico. Pa odkod bi izvedela? Mi še od tolike domovine niti jednega kosa geografije nemamo, kder bi stala beseda Ribnica. Za to nikar ne zameri, ka se tebi jaz tu vsiljujem za profesora. Poslušaj in čitaj! Ribnici sti dve poleg mojega slabega znanja v gornjej Iliriji. Jedna stoji (Bog zna) ali v Mariborskem ali v Celjskem okraju v planinah Pogorju, glasovitem zaradi svoje steklarne. Druga stoji v Ljubljanskem okraju, ter je zaradi svoje

obrtnosti na glasu. Tudi zaradi dovtipnosti znana je po Kranjskej kot stari grški Abderon. To je Bistrica, v kateri jaz sedaj lov narodnih stvari lovam. Jaz sem se udomil in unedril pri g. Rudežu, grajščaku Ribniškem, človeku jako izobraženem, dobrem očetu njegovih otrok in podložnikov, in (kakor se razume) dobrem poznavatelju in ljubitelju narodnosti slavjanske. On izmej vseh Kranjcev zna najbolje ceniti in soditi narodne dragočnosti. Uže pred dvadeset in več let nabiral je s slavnim pevcem „Ilirije“ Vodnikom narodne pesme in druge drobnosti, katere je vse meni sedaj priobčil za prepisanje. Hvala njemu za njegovo dobroto in skrb, kajti da on nij tedaj nabiral, propale bi bile najizvrstnejše in najkrasnejše kranjske narodne pesme. Mnogo lepih kosov prepisal sem iz njegove zbirke, katerih nikdo več peti ne zna, ko bi mu tudi dal za vsako vrstico po cekin. Sedaj ga poznaš od literarne strani. Eto ti ga od druge delotvorne (praktične) strani! V nje-

govaj hiši se skoro po vsem govori slavjanski. Otroci do desetega leta ne smejo se učiti nemški. Najmlajša dva sinka Dragan (od 8 let deček) in Dorko (dete od 3 let) niti ne razumeta, niti govorita česar druga, nego li slovenski. — Lehko si domisliš, da je meni pri njem, kakor pri materinem srcu. Niti bi mi smela zameriti, da od tod tebi pisal ne bi. Kraj je lep, skoro podoben Bistrici, da, isti grad skoro je podoben opatiji. Z desne strani gore in z leva gore. Z jedno besedo: Obrni Bistrico, pa imaš Ribnico. Bistrica ima proti zahodu odprto polje, a Ribnica proti vzhodu. Najlepšo stran ima proti jugu. Tam pod goro „Velika“ raztezajo se nekatere manjše gore (bolje rekoč) hribi, kateri so po vsem z zelenolistnim gozdom pokriti. Vpred temi hribi stoji na samem grič, na katerem stoji jedno malo gospodarsko poslopje g. Rudeža, v katerem vendar niti umrljivo niti neumrljivo ne prebiva. Na oni grič hodim jaz vsaki večer, ko sem se zadosta utrudil

najnovejša preganjanja v Nemčiji bere. Kdo vruga bode verjel v iskrenost nemškega obžalovanja, da Francosko „radikalizem prehitro k pogubi vodi“. Nemci so komuno podpirali, so intrigirali za republiko ker so krivo računili, da je monarhizem na Francoskem hujši, — a zdaj, ko svoj kriv račun uvidevajo, bi se radi konservativizmu prikupili! Vsak ve, da je to le nemška zavist. Navadno bode to za Francoze dobro, kar proklamirajo Bismarckovi Nemci za slab.

Grevy je konservativen republikanec. Varoval se bode radikalnih naredeb, držal se zmernosti, in s tem ne bode hotel ustreči Nemcem, ki so to prorokovali, kar želé, namreč radikalizma na Francoskem, ki bi republiko zadavil s prenasiteno svobodo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 31. januarja.

Gospodska zbornica je postavila komisijo, ki je včeraj sešla se, da naredi poročilo in nasvet, naj se tudi v tej zbornici potrdi berlinski dogovor, kar se bode brez vse dvombe zgodilo, kakor se je v državnem zboru.

Tudi „Pol. Corr.“ poroča, da je naša vlada glede **Bosne** in Hercegovine z vatičkanom dogovor naredila o organizaciji katoliške cerkve v teh deželah.

Iz Hrvatskega je zopet več narodnih uradnikov prišlo, ki bodo važnejša mesta v administraciji prevzeli, ker znajo deželni jezik.

Vnanje države.

Najvažnejšo novico vnanje politike de našnjega dneva, volitev Grevyja za novega predsednika **francoske** republike, prinašamo v članku na prvem mestu tega lista.

Iz **Peterburga** se telegrafira: „Agence Russe“ javlja: Sklep miru Rusije s Turčijo se zdaj zadržuje samo še zato, ker je sultan zbolel — Žabljak so uže Turki zapustili in bode jutri ali pojutranjem Osman paša Podgorico Čuogorcem izročil.

O **bolgarske** vojne akademiji, ki so jo Rusi naredili v Sofiji, da bi se za rusko vojsko izrežali domači oficirji, piše se „Pokroku“ da se je oglasilo k zapisu letos 416 mladeničev, ki imajo sposobnosti, ali prostora je samo za 200. Dobro znamenje začetka.

Glede kandidate prince Battenberga je utihnilo zopet. Pravijo, da njegova žena neče iti v Bolgarijo. Uže prav, je Nemeč! Z novega se tedaj imenujeta Rusa Ignatjev in Dondukov kot kandidata.

Iz **Belgrada** javlja telegram da je general Černjajev tja prišel.

Angleški listi so tudi začeli dvomiti o resničnosti poročil svoje vlade glede **afgan-**

ske vojne. Zmirom namreč angleška vlada poroča o „zmagah“, ali vojne nij konca ne kraja. Zato imenuje angleški „Observer“ to vojno najbolj čudno od vseh kar se jih pomni.

Dopisi.

Iz Ljubljane 29. jan. [Izv. dop.]

(Kako litijski Vestenek sam za sebe reklamo dela.) V vašem listu „Slovenskem Narodu“ je bilo najprej povedano o izkopih in najdbah starinskih ostankov, ki so se našli v Tržišči pr. Cerknici, na Gradu pri Postojni, v Slemšku pri Vačjem, in drugod po Kraojskem. V seji cesarske akademije znanostij na Dunaji 16. januarja je poročal predsednik predzgodovinskega oddeljenja akademije, prof. in dvorni svetovalec Hochstetter o vspehih izkopavanj teh najdeb in je nasvetoval, naj akademija vsem tistim, kateri so pri izkopovanju in najdenju pomagali, zahvalo akademije izreče. Res so se vsem tem gospodom poslale enaka litografirana zahvalna pisma. Katerim gospodom, to je razvidno iz sledečega pasusa v tiskanem poročilu akademije: „Durch unterstützung der forschungen in Krain haben sich besonders verdient gemacht die herren Adolf Obresa realitätenbesitzer in Zirknitz; Krašovec bürgermeister in Zirknitz; Anton Globočnik, k. k. bezirkshauptmann in Adelsberg; Franz Peruzzi, schullehrer in Waatsch; Dr. Fr. Ritter von Vestenek, k. k. bezirkshauptmann in Littai; graf Patsche in Thurn und Victor von Langer, ritter von Podgoro, gutsbesitzer und reichsrathsabgeordneter zu Poganitz bei Rudolfwerth. Allen diesen herren, sowie dem herra dechant Franz Asperger zu Pillichsdorf wurde der dank der prähistorischen commission ausgesprochen.“

Nobeden od teh imenovanih gospodov, katerih ima vsak gotovo več zaslug za najdbo in pospeh izkopavanja starin kot g. Vestenek, nij se podvizal te pohvale na veliki zvon nesti, samo Vestenek je brž tekkel ž njo v „Ljub. Tagblatt“ od 27. jan. t. l., pa dal tam tako natisniti jo, kakor da bi bil on sam tako pisane dobil, drug nobeden ne. Tako hitro je tekkel v „Tagbl.“ z reklamo za svoj ljubi „jaz“, da se pohvala v Litiji še segrela nij bita.

Iz **Celja** 28. jan. [Izv. dop.] Tudi naš čitalnični odbor se je prikazal, dasiravno uže prepozno, vendar le enkrat na beli dan z načrtom letošnjih pustnih veselice naše čitalnice. Načrt je sledeči: Pričele so se pustae

veselice 6. prosinca s plesnim venčekom in tombolo; drugi pustni ples imeli smo 19. prosinca; v nedeljo 2. svečana pa napravi čitalnica svečanost v spomin Valentina Vodnika s sledečim programom:

1. Slavnostni govor. 2. Pozdrav Bledu, moški zbor z bariton solo, vglasbil A. Nedved. 3. Večerna, moški četverospsev, vglasbil J. Rihar. 4. Junakova smrt, deklamacija zložil J. Stritar. 5. Obleček, moški zbor z bariton solo in brenčanjem, vglasbil J. Kocijančič. 6. Strunam, moški četverospsev, vglasbil D. Jenko. 7. Želje, samospsev za alt s spremljevanjem na glasoviru, vglasbil A. Nedved. 8. U boj, moški zbor, vglasbil Iv. pl. Zajc. 9. Prične se plesni venček. Veliki ali glavni ples s kotilijonom pa bo napravila naša čitalnica za letošnji pust po priložnosti 16. ali pa 17. svečana, kar se bo še pozneje natanko naznanilo.

Zadnje pustno veselico pa bomo obhajali pustni ponedeljek, ta dan bode namreč ples z maškarado.

Iz tega poročila je videti, da naša čitalnica vendar le napreduje, posebno zapazimo to, če se ozremo na program Vodnikove svečanosti, kajti enacega programa celjska čitalnica pri svojih besedah uže dolgo nij imela. Želimo pa dalje tudi, da bi se ta lepi program v redu točno in precizno izvršil in izpeljal, in to je posebno od gg. pevcev in njih marljivosti v petji odvisno; smemo pa tudi ponosni biti, da je naša čitalnica na slovenskem Štajerju menda jedina, ki ima svoj lastni pevski zbor, in če se bodo pevci petja tudi dalje tako učili kakor se zdaj, bodo kmalu prekosili nemški pevski zbor, k temu je treba le pravega reda pri pevskih vajah, vztrajnosti, potrpežljivosti in pa nekoliko veselja in navdušenja. Če naš čitalnični pevski zbor do na predka dospe, potem ga bomo vsi ne le celjskim savinjski, temveč tudi vsi spodnještajerski Slovenci in narodnjaki z veseljem kot edinega štajerskega, in tudi drugače z veseljem pozdravljali, ter bomo smeli še le potem prav nanj ponosni biti.

Končno moramo pa tudi čitalničnemu odboru odpustiti imenovano zamudo, ker je tako pridno skrbel za letošnje pustne veselice in jih je tako lepo uredil. V obče pa želimo, da bi se tista stara želja vseh čitalničnih udov uže skoraj enkrat in gotovo uresničila, katera bo pomagala čitalnici, k bitstvenemu in zdat-

pri peresu, gledam doli v dolino, katera mej gričem in hribi leži, in skoz katero počasno teče rečica Ribnica, poslušam, kako ribe po vodi pluskajo, kako v prekrečnega hriba gozdu taščice žvrgolé in po gori Veliki kukavica svoje boli v pesmo tolaži, — poln te mile blaženosti, s katero je nadahnela ptica na rodne pesme, katera govori:

V zeleno goro poletim;
In tamkej bom prepevala,
V zeleni travnik gledala.

Takega kraja niti bogata Bistrica nema. No, škoda! zjutraj bode konec mojega izprehoda, kajti vrnil se bodem zopet v Ljubljano, od kod bodem mahol (ako Bog da in moje nestalno zdravje) ali proti Trstu ali proti Celovcu na sled Izmailu. Odkar mi je zadnjikrat pisal iz Celovca (18. m. m.), nij mu ni sleda ni glasa. Ljubo bi mi bilo, ako bi ga došel v Ljubljani. — Zares! — v Ljubljani! — Pozabil sem ti naznaniti, da sem bil na balu, katerega je tamošnji kazino dal na čast no-

voprišlemu upravitelju (gouverner). Natlačila se je uže ob osmej uri polna dvorana suhega in surovega, krasnega in nekrasnega. Spominjam se, ka sem ti uže v jednom od prejšnjih listov omenil rubriko krasnega. Ko sem jaz vnišel, polne so uže bile klopi belih in zorolikih golobic in njihovih brezadjektivnih in brezepitetnih mater. Baš je udaril orkester. Kolo se je sestavilo in spoprijelo. Ali to ti nij bilo kolo, kakor smo navajeni v Zagrebu. V Zagrebu, ako i človek vidi tuji valcer plesati, pa mu uže zaigra v nogah, da tudi on hotel nehotel z očmi išče, kam bi šel ter prošil: „Izvolite, krasna gospodično, jednu turu“, kajti vidiš, da plesočim žari ogenj iz očíj, kajti oni plešejo z dušo in s telom. A tu? Dekleta lepe, fanti lepi, da se jih skoro nagedati ne moreš, a plešejo? brez vsake strasti — baš kakor da bi šlo za roboto ali tlako. — E, zlata posestrima! tu sem ti prvikrat popolno spoznal, kaj je narod brez narodnosti. — Telo od deklet krasno; primerno roditi

rešitelja, ali duša? ne! nij je! Tudi mladeniči lepi, tanki in visoki: fanti od oka; ali pod temi tujekrojnim oblekami, fraki itd. ne bije nikakoršno srce. Iz ust samo glase se one po evropskem univerzalnem kalupu (modelu) zlite besede in pregovori. Nijsem mogel brez neke žalosti gledati teh krasnih slovenskih — ilirskih postav; moral sem vzdahnoti: „Kod si otšla, mati Slava, iz teh hramov (svetišč)?“ Resnica Bog mi! zdi se vsak tak mladenič kakor cerkev, katero je zapustil Bog. — — No, glej me zopet na potu tarnanja, mene, kateri sem ti zadnjikrat obečal, da bodem zmirom vesel, kakor ptica spomladna. — Bog bode dal, pa bode dobro. — Vnišel bode Bog zopet tudi v to cerkvo, dokler samo izpred praga ne pometejo smrada tujstva. Amen. *)

*) Iz tega si uže v duhu spoznala, da jaz tu nijsem plesal. Niti mi je tudi najmanj želja vlekla v kolo. No, drugače sem se dobro zabavjal z jednim krasnim dekletom od 17 let, s katero sem se

memu napredku, to pa je vse od sedanjega odbora odvisno, kateri bi pač mogel prej ko mogoče to v interesu čitalnice storiti.

Iz Klanca v Istri 28. januarja [Izv. dop.] (Velike ali male občine.) Ker je „Slovenski Narod“ v št. 16. novost prinesel, da po sklepu deželnega zbora kranjskega se imajo male občine v velike občine izpremeniti ali zjediniti, zato mi vest ne pusti mirovati, temuč mi očita lastna nezgoda, da sem prisiljen prijeti za pero, da razodenem in pokazem, kaj so velike županije, kakor so na pr. pri nas v Istri. Utegne biti, kar bom povedal, kateremu dober svet, morda še Dežmanu. Jaz svetujem, da ako je le mogoče, da se ne družijo male v velike županije. Naša županija v Dolini ima 6858 prebivalcev. Pred letom 1868 smo bili razdeljeni v pet županij. Pa poizvedite, kako se nam zdaj godi! Nam Kraševcem, kakor nas splošno Dolinčane imenujejo, se pod dolinsko županijo ne godi dobro. Prva tri leta po združenju nij bilo posebnih napak. Ali poslednja leta, kar je prišel nek „bivši“ uradnik za tajnika, je vse drugače. Ta je prinesel vse polno muh v občino. Zfaj spada s Krasu pod Dolno 6 katastralov in 3 kaplanije pa 1 podfara, tako, da se šteje na Krasu 2350 občanov. Kako je nam Kraševcem velika županija dobrotnica, proučarite: v vseh 6 katastralih in 4 duhovnijah kraških nij niti jeden odbornik voljen v krajni šolski svet, ni jeden v častni komitet, niti nemamo ne jednega učitelja ne učiteljice, a v Dolini imajo 2 učitelja, podučitelja in 1 učiteljico, berite 4 učiteljske moči. Vse to moramo mi vsi plačevati, a nemamo nič za to! Na Krasu moramo ceste trpini sami delati, a druge pa plačevati! Tako izrevidite, kaj so velike županije za male.

Ako pride v velikej občini kdo za župana da sam na svoj mlin, na svojo vas, vodo navrača, kaj hočejo sosedje? Zato, ker trpimo, smo prošnjo storili, da se ločimo, odsebito od velike županije Dolne, in da bi si smeli ustanoviti lastno županijo za Kraševce z uradnim sedežem v Klancau. Vložila se je ta prošnja pri občinskem odboru, ki je imel sejo 17. januarja t. l. Ali župan je nij hotel sprejeti, nij pustil glasovati o omenjeni prošnji, češ: kaj nam manjka pod to županijo! Mi smo prošnjo nesli okr. glavarju v Koper. Ta je zapovedal, da se nese naša prošnja precej na županijo, župan da mora občinski zbor

sklicati v 8 dneh, ako ne, da bo glavarstvo pozvalo odbor k seji in da bode okrajni glavar sam zboru predsedoval, a ne župan. Ker je župan trdovraten ostal in nij pozval zbora k seji, zgodilo se je, kakor je g. okrajni glavar obljubil. Odbor je skupaj sklical in k seji je prišel komisar g. vitez Jetmar iz Kopra. Naša prošnja je bila sprejeta. Zdaj pričakujemo, da se snide deželni zbor v Poreču, in da bode tudi tam naša pravična prošnja uslišana in da se bomo enkrat ločili od dolinske županije, odsebili, kar je bilo nenaturno od golih teoretikarjev zvezano. Ustanovili bomo svojo lastno malo županijo s sedežem v Klancau, ker Klanec je v sredini 11 vasij na Krasu. — Vidite, tako pri nas uže velike občine v male prekladamo nazaj, po izkušnji izučeni, pri vas pa še le eksperimentirajo za velike iz malih.

Z Dumaaja 30. januarja. [Izv. dop.] Novo ministerstvo, katero pride zdaj vsak čas jedenkrat, bode kot prvi čin svoje delavnosti izvršilo razpuščenje te državne zbornice, ki je prva voljena na podlagi direktnih volitev s tolikim upanjem za ustavoverce, a ki se konča tako usmiljenja vredno, opljuvana in zasmehovana od svojih lastnih udov, zapuščena od svojih lastnih ministrov.

Tedaj bomo imeli kmalu volilne boje. Upati je, da dobimo pravično, ali vsaj tako ministerstvo, katero se ne bode vmešavalo v volitve, tako da ne bode tako težavno delo za nas Slovence, kakor je bilo pri volitvah dozdej vselej, zlasti pa zadnjič.

Zatorej menim, da nij odveč, če se od naše strani uže zdaj mej ljudstvom širi, kako so ustavoverci, ali pri nas nemškutarji sami sebe obsodili, kako niso nobene obljube držali, temuč zmirom samo škodljivo politiko vodili in slabo gospodarili, ali, kakor je Neuwirth rekel: zlorabiti se dali. Vsak narodnjak naj uže zdaj iz naših novin te sodbe mej volilce trosi.

Občni zbor c. k. kranjske kmetiške družbe.

V Ljubljani 29. jan.

Zbralo se je v magistratnej dvorani kakih 50 udov, mej njimi mnogo gospodov duhovenskega stanu. Predsedoval je baron Wurzbach, vlado je zastopal vladni svetovalec pl. Fiedung.

Predsednik prične zborovanje z daljšim govorom, v katerem se spominja za družbo

kmetiško delavnih umrlih udov: J. Debevca v Ljubljani, in Homana v Radovljici. (Zbor v znamenje sočutja vstane sè sedežev.)

Predsednik na dalje spominja zbor na velikansko slavnost, ki jo je 18. in 19. novembra na čast tajnika kmetiške družbe dr. Bleiweisa praznovala ne le cela dežela Kranjska, temuč vse sosednje dežele: Štajerska, Koroška, Primorsko in Hrvatska. Taka čast, kakor se je dr. Bleiweisu izkazala o tej priliki, nikomur in nikdar v deželi kranjskej še nij bila. Predsednik našteva podrobneje, koliko občin je imenovalo dr. Bleiweisa za častnega uda, koliko društev za častnega člana, in koliko je došlo čestitajočih pisem in telegramov. Predsednik izraža koncem željo, naj bi bilo tajniku družbe dr. Bleiweisu še mnogaja leta dovoljeno v prid ljudske omike in kmetiške družbe delovati. (Zbor vstane sè sedežev. in vsklikne živahno trikrat: „Živio“ in „slava“!) Predsednik baron Wurzbach končno obrača pozornost zbora na petindvajsetletnico cesarske poroke, katera se bode praznovala 24. aprila t. l. Kranjska dežela in njeni poljedelci so bili zmirom v hudih in slabih časih habsburške dinastije zvesti in udani. Tudi to veselo priliko v cesarske rodovini ne smejo kmetovalci kranjski pustiti, ne da bi presvitlemu cesarju in njegovej soprogi čestitali. Predsednik tedaj predlaga, naj občni zbor centralni odbor pooblasti, da v imenu družbe izroči čestilno adresno. (Zbor z „živio“ in „slava“-klici odobri predlog.)

Dr. Bleiweis se zahvaljuje, da se je predsednik tako prijazno spominjal njegove 70letnice. Časti, ki se mu je izkazovala, pravi, nij zaslužil. Poseben dragoceni dar pa mu je bil mej mnogimi darovi, krasni album, katerega mu je podaril centralni odbor kmetiške družbe, in ki hrani v drag mu spomin podobe vseh udov centralnega odbora, in vseh predstojnikov podružnic kmetiške družbe. Dr. Bleiweis pravi na dalje, da vse njegovo delovanje za blagor in korist slovenskega naroda, izvira le iz kmetiške družbe, in da mu bode zmirom resna volja delovati na korist in prospeh te družbe. Končno Bleiweisu ves zbor zakliče „živio“.

Počne se potem izvrševanje dnevnega reda. Poročilo o delovanju glavnega odbora se bode vzelo še le v prihodnjem občnem zboru v pretres.

Dr. Bleiweis predlaga, da bi se pri tej priliki ponovila uže v lanskem občnem zboru

Včeraj sem bil v Kočevju, za mene po vsem novem svetu. Nijsem se mogel zadostati čudom načuditi, ko sem pred našo kočijo videl žene v belih, modro izšitih zobunih (suknjah), v rudečih čarapah (nogovicah) in belih, drobno nabranih košuljah (srajcah). Malo, da nijsem uže po naše božjo pomoč jim dal:

Božja pomoč lepoto devojko!

Ako Bog da, kuda draga seko (sestra)?

— kadar dojdemo katero. Ali glej ti mojo žalost, ko zletimo mimo, vidim, da nij niti lepota devojka niti draga sestra a! Po savski, temveč grda Kočevarka dekle, po

po prijatelju dr. Preširnu seznanil. Ona ima jako ljubeznjiv in naravski način govorjenja, pa je Slavjanka z duhom in telom, ter je skoro zmirom kranjski govornik (razume se: z manoj niti besedice nemške). Oče je trgovec, hiša prem žna, a po zagotovilu mojega prijatelja Preširna dekle delavna gospodinja v hiši. Žal mi je bilo, ka je toliko plesala, tako da je najini razgovor bil pretrgan. Tu je nijsem več videl, niti jej ne znam imena — znamenje, da se zaljublil nijsem. Z Bogom! ostala neznana lepota.

kočevarskem okusu in očesu a šoane mardre. O Kočevarih bodeš nekde drugod obširneje čitala, ako je resnica. — Tu ti samo čem dodati, da Kočevarji slavjansko narodnost, izvzemajoč jezik, bolje in trdneje hranijo, nego li isti Kranjci. Pri njih je nošnja, katero so uže davno drugi Kranjci zavrgli, prijemši nemško. Okoli jedne ure bili smo zopet v Ribnici. Tu sem se ti sošel (čuda velikega!) in seznanil z gosp. Parovčem, kateri je dober sosed in prijatelj hiše. On me je povabil, da pridem njega obiskat, kar sem mu obljubiti moral, ker sedaj z njim iti nijsem imel časa. Meni je jako žal tega človeka. On bi mogel pri svojem dobrem srcu mnogo koristiti domovini, ko bi imel bole društvo v Hrvatskeji.

A kaj delaš ti? kaj Vekoslava? kaj Gabriel? Kaj g. opat? kaj Pauna? in kaj ostalo milo in drago? Prosim te lepo odgovori ali ti ali Vekoslava ali Gabrielka ali pr. g. opat, ali (kar bi mi bilo najdražje) vsi skupaj.

Adresse napravi: An St. V. Abzugeben bei Hrn. Dr. Krobath in Laibach. Jaz bodem se vsekako (grem kadar mi ljubo) zopet za nekoliko dnij vrno! v Ljubljano, da ono, kar sem nabral, uredim. — Jeden list sem ti poslal po Babukiću, a drugega po Rakovcu. Si-li oba prejela? — Pozdravi mi vse, kar mi je drago, in čemur sem tudi jaz nekoliko drag. — Kaj dela Omilje? — Si-li se uže davno odstranila odonod? Kaj dela dolgolasa Jelka? Malo da nijsem pozabil na njo. Pa to je njena krivnja. Zakaj je tako mala in slaba? — Piši mi tudi o mojih prijateljih Zagrebčanih, Gaju, Rakovcu itd. Neče nijedna para pisati, niti kar bi bilo za lek. — Prišli so rodoljubi, t. j. dr. Cesnik, župnika Žemlja in Ilenić, vse sam ilirski ogenj, moram se torej od tebe posloviti, pour n'être pas indiscret.

Ostani zdrava, ostani vesela, kakor tvoj pobratim

Stanko.

V Ribnici dne 10. maja 1841.

(Dalje prih.)

stavljena prošnja do c. k. vlade, naj bi se na Notranjskem, Gorenjskem in Dolenjskem, povsod nastavljal vsaj po jeden živinozdravnik.

Predsednik baron Wurzbach ta predlog gorko podpira, kajti kmetovalec, če mu živina zbolí, nema nobenega človeka, da bi ga za svet vprašal, in tako se zgodi, ko bi se lahko pomagalo z malim, da pride mazačem v roke, ki mu živino uničijo.

Vladni zastopnik g. Fladung pravi, da je deželna vlada prošnjo izročila ministerstvu, da pa tam še rešena nij. Obljubi pa, da se bode rešitev te prošnje od strani deželne vlade pospešila.

G. adjunkt Brus poroča o društvenem računu za l. 1877. Dohodkov je bilo 6619 gld. 36½ kr., stroškov 6251 gld. 7½ kr., tako da je ostal v blagajnici znesek 368 gld. 29 kr. Skupni znesek inventarne vrednosti celega društvenega premoženja je 34.312 gld. 72 kr. Proračun za l. 1879 kaže dohodkov 4096 gld. 56 kr., stroškov 3962 gld. 49 kr., torej ostane, če stroški ne bodo preseglí dohodkov, znesek 134 gld. 7 kr. v blagajnici.

Zbor vse račune odobri.

(Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Dar.) Neimenovan dobrotnik je daroval ljubljanske ljudske kuhinji 50 gld.

— (V Podgori) je bil voljen 28. t. m. Janez Zevnik iz Male vasi za župana, a Janez Štèh in Jarnej Znidaršič za svetovalca.

— (Delavsko bolniščno- in invallidno podporno društvo) v Ljubljani napravi v gostilni „pri Virantu“ v nedeljo 2. februarja veliko tombolo s petjem. Čisti dohodek je namenjen bolnišnji blagajnici. — Začetek ob 7. uri zvečer. Odbor.

— (Prostovoljna požarna straža v Krškem) napravi dne 1. februarja zvečer ob 8. uri v prostorih g. Antona Lavrinška, kupca v Krškem št. 16 in 17, ples z veliko loterijo. Vstopnina 50 kr., za rodbine 1 gld. Čisti dohodek je namenjen v korist požarne straži.

— (Obesil) se je za svoj žepni robec v gozdu blizu Šmarja pod Ljubljano nek Matija Berljav vulgo Matije iz Plešivice, zatiškega okraja.

— (Volovsk tat.) Na gorenjem Igu je bilo te dni kmetu Josipu Tancku iz štale par volov ukradenih, ki so bili 200 gld. vredni. Tatú še niso dobili.

— (Vlomil) je tat pred dvema dnevoma po noči v štacuno Plahutnikovo na tržaški cesti št. 19, in ukral kave, cukra, sira, klobas, špeha, robcev in 23 gold. gotovega denarja. — Nijso ga še dobili.

— (Duhovenske spremembe.) V ljubljanske škofiji so: G. Vinc. Polaj, kuratni beneficijant na Vačah, je dobil duhovnijo Lipoglav; g. Jan. Parapat duhovnijo Zagradec, in Vranja peč je razpisana 18. prosenca. G. Gašp. Gašperlin, fajmošter v Bučki, gre v pokoj, in duhovnija je razpisana 24. prosenca; ravno tako so razpisane Dole, ker je ondotni g. župnik dobil duhovnijo Mirno peč, in Čermošnjice, ker ondotni g. duhovni pastir Ign. Böhm prestopi v red sv. Frančiška Pavljana. — V lavantinske škofiji: G. Jožef Zdravec pride za provizorja k sv. Ožbaldu pri Dravi, in g. Matija Frece za kaplana v Laporje.

— (Mariborski knezoškof) bode t. l. v brežke, gornjegraške, št. lenartske

in ptujske dekaniji imel cerkveno obiskovanje, in ob jednem delil tudi zakrament sv. birme. Posamezni dnevi se bodo pozneje naznanili.

Kuga v Rusiji.

O kugi so sledeča poročila:

Peterburg 29. januarja: Poročila, zahtevana iz Astrahana in Povolžja, kakor tudi druga privatna, so pomirljiva. Vlada je ukazala energične naredbe. Grof Loris-Melikov bode najbrž odposlan kot glavni komisar z vso polnomočjo v Astrahan. Obžalovati se mora, da se o stanju stvari z razširjevanjem krovih novic vse pretirava. Vlada je tudi do onega časa vse previdnosti priredila, da pride tja glavni komisar, ter zahteva, da se jej vse natanko poroča.

Ruska vlada je na dalje ukazala svojim zastopnikom v inozemstvu, da dotičnim vladam pojasnijo vse naredbe, koje je ona ukrenila zoper razširjenje kuge.

Poroča se tudi: Ministerski komitet je z najodličnejšimi peterburgskimi zdravniki, mej temi Zlekauer in Botkin, sklenil energična sredstva zoper kužno bolezen, da se bodo mrlíci zažigali itd., kar smo uže včeraj poročali.

Iz Caricina se javlja 29. t. m. v „N. fr. Pr.“: Dvanajst dnij uže v vaseh Vetljanka, Prišibe, Udačnoje, Nikolskoje in Stanickoje — od tu oddaljene 120 vrst — nij nobeden zbolel. Železnica mej Caricinom do Grjasi se še porablja. Ako bi se pa kuga v Caricinu prikazala, sklenila je železniška komisija drugi oddelek od Caricina do Borisoglebska zapreti. Mraza je 20 stopinj. Prva kvarantena je pri Sarepti.

Originalno je kako sodi dunajsk konservativen list o kugi ako bi prišla res, kar pa dvomi. Reči se mora, da ima mnogo prav če piše: Naše kulturno stanje ne more prenesti resnične občne kuge. Naše državno, družbeno in privatno življenje je tako ustvarjeno, k kor da bi za človeštvo ne bilo družih časov, nego časi blagostanja in nikdar nemožnega „napredovanja“. Naši modrijani narodnega gospodarstva gledajo zaničljivo na čase naturalnega gospodarstva, oni nahaajajo zmago človeškega duha v tem, da smo se dvignoli na popolno denarno, oziroma kreditno gospodarstvo. In vendar podro se v vsakej po modernem kroju upravljenej državi vse razmere, kakor hitro nastopi kaka resna in trajajoča katastrofa, v katerej bi se morale še le vrednosti onih razmer pokazati. Naj pa celo kuga prestopi meje jedne „popolno moderne“ kulturne države, potem bi se pokazalo, da ta kultura nema trdnega stala niti ne trajnosti. A ne-le gospodarstveno ne more liberalno zloženi svet kužne sile pretrpeti, nego v istej meri ne bi jo mogla moralno. Ako je strah take kuge v srednjem veku na narode navalil, našel je trdne socialne razmere v družbini, občini in posestvu. In vendar kaki razdori. Kako pa denes, ko so vse npravne razmere človeka k človeku doli do rodbine razrušene, ko vsakdo živi sé svojim sosedom na „pravici odpovedi“, zvezan z njim le z interesom denarja, kar obe stranki lahko razvežeti, ko ne veže ljudij skupaj in na skupni trajni cilj ni zvestost, ni ljubezen, ni čast? Modèrni svet nema solidnega stala, izračunjenega za vse časovne menjave, zidal si je zračno lahko poletensko hišo brez trdnosti za osobno, državno in družbeno življenje; ako bi tedaj nastal kak zimski vihar, potem bi brez ovire

lahko poslopje kakor pleve raztrese in razvaline zakopal pod ledom.“ — Mi se sicer ne skladamo s temi nazori o družbenej organizaciji srednjega veka, ki se tu hoče preveč povzdigniti na račun našega časa, — vendar je mnogo istine v tem konservativni list misli zlasti gledé denšnjega slabega narodnega gospodarstva in socialne bèle.

Razne vesti.

* (Magjarski roparji.) Iz Nyiregyháza na Ogerskem se poroča 22. t. m. sledeči dogodek: K nekemu grofu v onem kraju sta se pripeljala nedavno dva gosposko napravljena tuja gospoda z izgovorom, da sta kupca. Grof ju v svojej sobi uljudno pozdravi. Mej tem, ko se je jeden z grofom razgovarjal, šel je drugi hitro vrata zaklenit. Potem se vrne h grofu, potegne pištolo iz žepa, in jako hladnokrvno reče: „Gospod grof, blagovolite nam dati ključ od svoje Wertheimske kase“. Osupnjeni grof odgovori, da nema ključa pri sebi, a pokaže jima 3500 gl., ki jih je imel v miznici. Napastnika spravita denar, ter ukazeta grofu, da mora iti z njima. Vsi trije se vsedejo potem v kočijo, ter se brzo odpeljejo. Črez pol ure se je grofu dovolilo, da se sme domov vrniti, in rokovnjača se uljudno od njega poslovita. Sodnija, katerej je grof celostvar objavil, nij mogla do zdaj še najmanjšega sledu najti, kdo da sta bila roparja.

* (Navidezno mrtev jud.) V Lvovu je v petek večer pred novim letom umrl jud Pogrez Fišer za splošnim krčem. Pri judih imajo navado, da umlega precej, ko se smrt konstatira pokopljejo. V imenovanem slučaju se je ravno pripetilo, da ga nijso mogli precej pokopati, ker je bil uže večer, in drugi dan judovsk sobat, na katerega tudi mrtvi ne pokopavajo. Po noči sta mrtvega Fišerja dva juda stražila, in sta molila psalme. Ker zapazita mrtvega g bati se. Prestrašeno zbežita iz sobe naglo, kar se je dalo. Ko pridejo ljudje zopet nazaj gledat, vidijo „mrlíca“ uže na parah sedeti. Od istega časa je začel zopet bolehati, in zdravniki upajo, da bode Fišer, ki je uže 12 ur na parah ležal, zopet popolnoma ozdravil se.

Smrti v ljubljani.

29. januarja: Marija Šukovic, dete posla, 14 m., v Chrónovih ulicah št. 3, vsled božjasti.

30. januarja: Emil Čuber pl. Okrog, c. kr. avskultant, 27 l., v gospodskih ulicah št. 4, vsled pljučne tuberkuloze. — Janez Bernik, kaznjenc, 17 l., na gradu, vsled pljučne tuberkuloze.

Tujci.

31. januarja: Pri Slonu: Becker iz Dunaja. — Bunzel iz Gradca. — Gregorič iz Dunaja. — Wilczek iz Kapovara. — Hrovat iz Trsta. Pri bavarskem dvoru: Blasng iz Domžal. — Kavčič iz Gorenjskoga.

DUNAJSKA BORZA 31. januarja.

(izvirno telegrafsko poročilo.)

	61 gld.	35 kr.
Gotni drž. dolg v bankovcih . . .	61	35
Gotni drž. dolg v srebru . . .	62	60
Zlata renta . . .	73	90
1860 drž. posojilo . . .	—	—
Akcije narodne banke . . .	773	—
Kreditne akcije . . .	213	50
London . . .	116	60
Napol. . .	9	32
C. kr. cekini . . .	5	52
Srebro . . .	100	—
Državne marke . . .	57	60

Marke Wir empfehlen geschätzt.

als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel

Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zeltstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne

in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

(186—180)